

Bijna 300 deelnemers eerste editie Topkuil-wedstrijd

Topkuilen op tijd gemaaid

De perfecte kuilen die bovenaan de lijst van de Topkuil-verkiezing staan, zijn precies op het juiste moment gemaaid. Belangrijker nog dan de zwaarte van de snede is de doorschietdatum van het gras, zo blijkt uit gezamenlijk onderzoek van BLGG AgroXpertus en Barenbrug.

Bijna driehonderd melkveehouders hebben hun voorjaarskuil ingeschreven voor de titel Topkuil van het jaar 2012. Nu is het aan de jury om de winnaar aan te wijzen. De jury bestaat uit drie partijen: BLGG AgroXpertus, OCI meststoffen en Plantum, de overkoepelende organisatie van

zaadbedrijven. De redactie van Melkvee Magazine en Melkvee.nl ondersteunt de jury bij hun werkzaamheden.

Rekenmodel

De jury heeft een rekenmodel ontwikkeld

waarbij een gewogen gemiddelde wordt becijferd van vijf factoren. De top van de lijst wordt vervolgens nader bestudeerd door naar de bedrijfsgegevens te kijken. Deelnemers is gevraagd de volgende bedrijfsgegevens op te sturen: aantal koeien, bedrijfsmelkproductie, ureumgetal, het

De doorschietdatum is nog belangrijker dan de zwaarte van de snede.

Drie finalisten Topkuil 2012

TOPKUIL
2012

De inschrijvingstermijn voor Topkuil 2012 is verstreken en bijna 300 melkveehouders schreven zich in voor deze nieuwe competitie. De top van het klassement bestaat uit zes kuilen met een maximale score. Het gaat om de kuilen van T. Dijkstra uit Olde Trijne (Fr.), H. Janssen uit Groesbeek (Gld.), Harry Driessen uit Lengel (Gld.), H. van 't Klooster uit Vinkega (Fr.), G. Jochems uit Weerselo (Ov.) en Jan Leenaars uit Hooge Zwaluwe (N.-Br.).

Inmiddels is de vakjury, bestaande uit deskundigen van de participanten BLGG AgroXpertus, OCI Agro en Plantum, voor het eerst bijeen geweest. Zij hebben besloten om drie finalisten te selecteren. Daarbij kijkt de jury ook naar kuilen die tegen de maximale score aan zitten. Met het ter perse gaan van dit blad was nog niet bekend welke drie melkveehouders de finale hebben gehaald.

De vakjury gaat bij deze melkveehouders op de koffie voor een vraaggesprek, om een beter beeld van de ondernemer en zijn management te krijgen. Hoe ziet het inkuilmanagement eruit, met welk interval vernieuwt hij zijn grasland, haalt hij het maximale uit zijn bemesting, etc. De vakjury weegt vervolgens de verschillen tussen de drie finalisten en wijst uiteindelijk een winnaar aan. Het laatste nieuws rond Topkuil 2012 vindt u op Melkvee.nl en Topkuil.nl.

voersysteem, oppervlakten gras en maïs en de rantsoenpercentages gras en maïs. De VEM-waarde en het gehalte ruw eiwit zijn de belangrijkste wegingsfactoren. Daarna volgen ADL, N-index en S-index (zie kader voor nadere uitleg). Broeigevoeligheid sluit als de minst zwaarwegende factor de rij. Het rekenmodel heeft de inzendingen op deze manier gerangschikt. Dat leidt tot zes kuilen met de maximale score van 5.000 punten. „Dit zijn gewoonweg topkuilen”, luidt de conclusie van Gerard Abbink, specialist bij BLGG AgroXpertus. „De VEM-waarde is goed, het ruw eiwitgehalte is voldoende hoog, de bemeste stikstof en zwavel zijn uitstekend benut, er is precies op het juiste moment gemaaid en de broeigevoeligheid is minimaal.”

Onderste twintig

Abbink pakte de onderste twintig inzendingen van de lijst erbij om de grote lijnen duidelijk te maken. De VEM-waarde blijkt bij deze groep structureel onder de 900 te zitten, het ruw eiwitgehalte zakt onder de 15 procent, het lignine-gehalte (verhouting) stijgt fors en de ook de N- en S-benutting

komen niet in de buurt van de 100 procent. De belangrijkste conclusie is dat de topkuilen precies op het juiste moment zijn gemaaid en dat de mindere kwaliteit te laat is gemaaid. Abbink wijst erop dat de gemiddelde doorschietdatum van de eerste snee gras nog meer effect heeft dan de zwaarte van de snee. BLGG AgroXpertus heeft dit samen met Barenbrug onderzocht.

Pensverzuring en grondsoort

Opvallend is dat de kuilen met de hoogste VEM en ruw eiwitwaarde niet bovenaan de lijst staan. Dat heeft te maken met het gebrek aan structuur. De kuilen zijn te vroeg gemaaid. Dat levert wel de hoogste voederwaarde op qua energie en eiwit, maar leidt niet altijd tot het beste voersaldo. Pensverzuring dreigt als geen structuur wordt bijgevoerd. Structuur aankopen is duur. Abbink: „Het zijn zeker prima kuilen, maar een kuil met een goede voederwaarde én structuur is nog beter.” De optimale structuurwaarde hangt natuurlijk af van de rest van het rantsoen dat wordt gevoerd. Daarom is gevraagd naar het percentage gras en maïs in het rantsoen. Bij

de bepaling van de einduitslag zal dit ook een rol spelen.

Ook is de grondsoort onderzocht. Dit voorjaar was het immers op minder draagkrachtige natte klei- en veengrond een stuk moeilijker om op tijd te maaien dan op hoge, droge zandgronden. Veehouders in deze laatste categorie scoren echter niet duidelijk betere kuilen dan degenen op late, natte grond.

Organische stof en drijfmest

Minder goed scorende bedrijven zijn doorgaans extensiever. De verklaring voor de lagere voederwaarde heeft waarschijnlijk te maken met de hoeveelheid drijfmest die kan worden aangewend en het fosfaatgetal van de bodem. Abbink waarschuwt dat bij mestver- of bewerking dierlijke mest niet te veel door vloeibare concentraten vervangen moet worden bij de bemesting. De organische stofbalans komt anders onder druk te staan, zeker op bouwland. „Drijfmest heeft ten opzichte van vloeibare meststoffen als voordeel dat het organische stof bevat. Dat voordeel moet je voor de lange termijn niet onderschatten.” ■

Uitleg voederwaardekenmerken

De volgende voederwaardekenmerken zijn gebruikt bij het bepalen van Topkuil 2012: VEM-waarde, ruw eiwitgehalte, ADL, N-index, S-index, broeigevoeligheid. Een paar kenmerken verdienen nadere uitleg.

ADL (acid detergent lignine) is het gedeelte van de plant dat helemaal niet verteerbaar is. Deze lignines worden uitgescheiden via de mest. Ze hebben wel een waarde, lignines zorgen namelijk voor de voelbare 'priik' in het rantsoen.

Het element zwavel (S-index) is nauw gerelateerd aan het ruw eiwitgehalte. Het draagt namelijk bij aan de vorming van aminozuren. Te weinig zwavel betekent een te laag ruw eiwitgehalte in het gras. Te veel zwavel kan koper- en seleniumgebrek veroorzaken. De N-index maakt duidelijk of de stikstofvoorziening voldoende was. De N-index geeft inzicht in de N-levering door bodem, dierlijke mest en kunstmest. De index houdt ook rekening met het groeistadium van het gewas.

